

Statut „Fundacji CZWARTA WŁADZA”

Rozdział I

Postanowienia ogólne

§ 1. Fundacja pod nazwą „Fundacja Czwarta Władza”, zwana dalej Fundacją, może posługiwać się nazwą skróconą „F4W” oraz FUNDACJA „F4W”.

§ 2. Fundacja została ustanowiona przez osobę fizyczną – Roberta Alberta Jarugę, syna Józefa i Marii, stan cywilny rozwiedziony, urodzonego 20 kwietnia 1966 roku w Warszawie, PESEL 66042012553, legitymującego się paszportem Polski EJ 0946815 wydanym przez Wojewodę Mazowieckiego w dniu 23 marca 2016 roku, ważnym do 23 marca 2026 roku, zamieszkałego w Piastowie przy ul. Elizy Orzeszkowej 15, kod pocztowy 05-820 (zwanego dalej Fundatorem), aktem notarialnym sporządzonym przed notariuszem **Moniką SularzyckąDańko**, prowadzącym Kancelarię Notarialną w Warszawie przy ulicy K. Dickensa numer 27 (dwadzieścia siedem) lokal 1 (jeden), 02-382 Warszawa. w dniu 24 kwietnia 2025 r., Rep. A numer 636/2025.

§ 3. Siedzibą Fundacji jest miasto stołeczne Warszawa.

§ 4. Fundacja działa na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz. U. 1984 nr 21 poz. 97 z późn. zm.) oraz niniejszego statutu.

§ 5. Fundacja posiada osobowość prawną.

§ 6. Fundacja nie prowadzi działalności gospodarczej.

§ 7. Fundacja może tworzyć oddziały, przedstawicielstwa, placówki terenowe oraz przystępować do spółek lub tworzyć spółki, w których jest jedynym udziałowcem lub akcjonariuszem.

§ 8. Fundacja realizuje swoje cele zgodnie z zasadami określonymi w niniejszym Statucie oraz w Załączniku nr 1 – „Uzasadnienie Misji i Celów Fundacji”, który stanowi integralną część niniejszego dokumentu.

Rozdział II

Cele i sposoby ich realizacji

§ 9 Celem Fundacji są:

1. Promowanie i ochrona wolności słowa oraz niezależności mediów.
2. Organizowanie i wspieranie inicjatyw obywatelskich oraz pełnienie funkcji rzecznika grup społecznych, których prawa zostały naruszone.
3. Tworzenie przestrzeni dla debaty publicznej i wymiany poglądów.
4. Reprezentowanie interesów różnych grup społecznych, nawet jeśli ich interesy nie zostały zinstytucjonalizowane.
5. Ochrona praw dziennikarzy, pracowników różnych branż oraz obywateli przed arbitralnymi działaniami instytucji państwowych i prywatnych.
6. Prowadzenie działalności interwencyjnej na rzecz osób i grup społecznych.
7. Stanowienie organu biorącego udział w konsultacjach społecznych.
8. Wywieranie nacisku na organy władzy przez organizowanie zgromadzeń publicznych, protestów społecznych, akcji obywatelskiego nieposłuszeństwa, petycji, happeningów, konferencji oraz innych form nacisku społecznego, zgodnie z obowiązującym prawem.

W zakresie swojej działalności Fundacja realizuje swoje cele poprzez:

- a. Wydawanie i prowadzenie portali internetowych zajmujących się niezależnym dziennikarstwem, publicystyką oraz analizą wydarzeń społeczno-politycznych.
- b. Tworzenie redakcji takich portali oraz organizowanie dla nich zaplecza merytorycznego i materialnego.
- c. Produkcję filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych związanych z celami Fundacji.
- d. Prowadzenie akcji promocyjnych i reklamowych.
- e. Prowadzenie działalności badawczej, analitycznej i edukacyjnej.
- f. Tworzenie i wspieranie modeli finansowania mediów opartych na bezpośrednim wsparciu użytkowników.

Rozdział III

Majątek i dochody Fundacji

§ 10. Majątek Fundacji stanowi fundusz założycielski wniesiony przez Fundatora oraz inne mienie nabyte przez Fundację w toku jej działalności.

§ 11. Dochody Fundacji pochodzą z:

- a) darowizn otrzymywanych od osób fizycznych i prawnych.
- b) dotacji, subwencji oraz grantów.
- c) dochodów z majątku Fundacji.
- d) dochodów uzyskiwanych z tytułu uczestnictwa Fundacji jako wspólnika lub akcjonariusza w spółkach prawa handlowego.
- e) zbiórek, imprez publicznych, loterii.

§ 12. Fundacja może ubiegać się o status OPP zgodnie z obowiązującym prawem.

§ 13. Fundacja nie może pozyskiwać środków ze Skarbu Państwa ani od podmiotów, w których Skarb Państwa posiada większość.

§ 14. Fundacja nie może pozyskiwać środków od partii politycznych.

§ 15. Fundacja nie może pozyskiwać środków od podmiotów działających w sprzeczności z jej celami.

§ 16. Każda znacząca wpłata podlega analizie przez Zarząd. W przypadku wątpliwości może zostać zwrócona.

§ 17. Zarząd ma 3 miesiące na przeprowadzenie audytu wpłaty.

§ 18. Zwrot środków może nastąpić bez podania przyczyny.

§ 19. Stosunki finansowe Fundacji

1. Fundacja odpowiada za swoje zobowiązania całym swoim majątkiem.
2. Fundacja może tworzyć fundusze celowe oraz rezerwowe. Zasady ich tworzenia i wykorzystania określają regulaminy, uchwalone przez Zarząd odrębnie dla każdego funduszu.

3. Wypłata wynagrodzenia członków Zarządu oraz jego wysokość uzależnione są od sytuacji finansowej Fundacji oraz zaangażowania poszczególnych członków Zarządu w prowadzenie spraw Fundacji.

Rozdział IV

Zatrudnianie pracowników i wolontariuszy

§ 20. Fundacja może zatrudniać pracowników na podstawie różnych form umów.

§ 21. Fundacja może zatrudniać osoby potrzebne do realizacji celów statutowych.

§ 22. Wynagrodzenie ustala Prezes zgodnie z prawem i możliwościami Fundacji.

§ 23. Fundacja może korzystać z pracy wolontariuszy zgodnie z ustawą o pożytku publicznym.

§ 24. Wolontariusze mogą wspierać działania Fundacji w wielu obszarach.

§ 25. Fundacja może organizować staże i praktyki.

Rozdział V

Organy Fundacji

§ 26. Organami Fundacji są:

1. Zarząd Fundacji.
2. Rada Fundacji.

Zarząd Fundacji

§ 27. Zarząd Fundacji jest organem wykonawczym i reprezentującym Fundację.

§ 28. W skład Zarządu Fundacji wchodzi jedna osoba – Prezes Zarządu Fundacji.

§ 29. Funkcję Prezesa Zarządu Fundacji pełni Fundator – Robert Albert Jaruga.

§ 30. Prezes Zarządu Fundacji reprezentuje Fundację jednoosobowo na zewnątrz.

§ 31. Kadencja Prezesa Zarządu Fundacji trwa 7 lat.

§ 32. Zarząd wykonuje decyzje Rady Fundacji oraz posiada funkcję inicjującą w zakresie działalności Fundacji.

Rada Fundacji

§ 33.

1. Rada Fundacji jest organem nadzorczym i doradczym Fundacji.
2. Liczba członków Rady nie podlega ograniczeniu.
3. Na czele Rady Fundacji stoi Przewodniczący Rady.
4. Pierwsza Rada Fundacji powoływana jest na wniosek Fundatora i może być jednoosobowa.
5. W takim przypadku składa się wyłącznie z Przewodniczącego Rady.

§ 34.

1. Kolejne składy Rady Fundacji powoływane są przez członków wspierających Fundacji.
2. Każdy członek wspierający Fundacji zostaje automatycznie członkiem Rady Fundacji, z wyjątkiem przypadków określonych w Rozdziale VII Statutu.
3. Każdy członek Rady Fundacji posiada jeden głos.
4. Rada Fundacji wybiera spośród swoich członków Przewodniczącego Rady.
5. Kadencja Przewodniczącego Rady Fundacji trwa 4 lata.
6. Przewodniczący Rady organizuje posiedzenia Rady oraz czuwa nad prawidłowym przebiegiem głosowań.
7. Rada Fundacji powołuje Zarząd Fundacji na kadencję trwającą 7 lat.
8. Począwszy od drugiej kadencji, Zarząd Fundacji składa się z trzech członków.

9. Zarząd Fundacji wybiera Prezesa spośród swoich członków.

§ 35. Rada Fundacji może odwołać Zarząd Fundacji, w tym Prezesa, w każdym czasie, bez względu na upływ kadencji.

§ 36.

1. Posiedzenia Rady Fundacji odbywają się w formie zdalnej (on-line).
2. Status członka Rady Fundacji może zostać utracony w przypadku:
 - a) skazania prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne.
 - b) innych, ewidentnych naruszeń zasad współżycia społecznego.
3. Utrata statusu członka Rady Fundacji następuje na podstawie uchwały Rady Fundacji, podjętej zwykłą większością głosów.

§ 37. Uchwały Rady Fundacji zapadają zwykłą większością głosów (50% + 1 głos) w obecności dowolnej liczby członków uczestniczących w posiedzeniu on-line.

§ 38. Zasady działania Rady Fundacji

1. Posiedzenia Rady Fundacji odbywają się w formie zdalnej, z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej, umożliwiających bezpośrednie porozumiewanie się na odległość, w szczególności w postaci głosowania on-line lub za pośrednictwem dedykowanej platformy internetowej.
2. Uchwały Rady Fundacji podejmowane są zwykłą większością głosów oddanych przez członków Rady uczestniczących w danym posiedzeniu, niezależnie od ogólnej liczby członków Rady.
3. O terminie i przedmiocie posiedzenia Rady Fundacji informuje się wszystkich członków Rady za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej (w szczególności poczty elektronicznej lub powiadomienia w systemie głosowania) co najmniej na 14 dni przed terminem posiedzenia.
4. Udział członka Rady w posiedzeniu odbywa się poprzez oddanie głosu w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Fundację lub inną wyznaczoną do tego platformę.

5. Uchwały Rady Fundacji wraz z wynikami głosowań przechowywane są w formie elektronicznej w sposób zapewniający ich trwałość, dostępność oraz możliwość weryfikacji tożsamości głosujących.
6. Nieobecność członka Rady Fundacji w posiedzeniu nie wpływa na ważność podjętych uchwał.

Rozdział VI

Członkowie wspierający

§ 39. Członkiem wspierającym może zostać osoba, która:

1. przekaze darowiznę min. 10 zł.
2. wyrazi wolę przystąpienia.

§ 40. Osoba może zrezygnować z członkostwa lub nie wyrazić zgody na przystąpienie.

§ 41. Fundacja wystawia elektroniczny certyfikat potwierdzający status członka.

Członek wspierający staje się automatycznie członkiem rady Fundacji.

Rozdział VII

Rok obrotowy i sprawozdawczość

§ 42. Rok obrotowy:

1. Rok obrotowy Fundacji pokrywa się z rokiem kalendarzowym.
2. Pierwszy rok obrotowy rozpoczyna się w dniu wpisu Fundacji do Krajowego Rejestru Sądowego i kończy się 31 grudnia tego samego roku.
3. Fundacja składa corocznie sprawozdanie ze swojej działalności. Sprawozdanie to jest udostępniane przez Fundację do publicznej wiadomości.

Rozdział VIII

Zmiana Statutu

§ 43. Statut może być zmieniony na wniosek Prezesa, Zarządu lub Rady Fundacji.

§ 44. Do czasu ukonstytuowania się Rady zmiany dokonuje Zarząd.

§ 45. Zmiana wymaga uzasadnienia.

§ 46. Do czasu powołania Rady zmiana statutu wymaga jednomyślności Zarządu.

§ 47. Po powołaniu Rady decyzje podejmowane są zwykłą większością.

§ 48. Decyzje Rady są ostateczne.

Rozdział IX

Nadzór nad Fundacją

§ 49. Fundacja podlega nadzorowi ministra właściwego do spraw kultury i dziedzictwa narodowego – ze względu na cele Fundacji.

§ 50. W zakresie działania Fundacji na terenie m.st. Warszawy, nadzór sprawuje również Prezydent m.st. Warszawy – jako organ nadzoru terytorialnego.

Rozdział X

Likwidacja Fundacji

§ 51. Decyzję o likwidacji podejmuje Prezes.

§ 52. Likwidacja może nastąpić na wniosek Prezesa, Zarządu lub Rady.

§ 53. Likwidatorem jest Prezes lub osoba przez niego wyznaczona.

§ 54. Majątek po likwidacji przeznaczany jest na cele zbieżne z celami Fundacji.

§ 55. Informacja o likwidacji zostaje zgłoszona do sądu rejestrowego.

(Statut przyjęty dnia 13 maja 2025 roku przez Fundatora)

Fundator Robert Jaruga

Załącznik nr 1 do Statutu Fundacji Czwarta Władza

Uzasadnienie Misji i Celów Fundacji

Załącznik nr 1 do Statutu Fundacji CZWARTA WŁADZA – Uzasadnienie Misji i

Celów Fundacji

Transformacja rynku mediów, w szczególności ich dynamiczna cyfryzacja, przebiegała w sposób żywiołowy, na co prawo nie nadążało odpowiednio reagować.

W efekcie doszło do poważnego kryzysu mediów i ich dysfunkcjonalności jako „czwartej władzy” – jednego z kluczowych filarów demokracji. W obecnej sytuacji nie można mówić o skutecznej realizacji podstawowych funkcji mediów: kontrolnej, informacyjnej, mobilizacyjnej i edukacyjnej. Te funkcje po prostu przestały działać.

Utrata niezależności ekonomicznej mediów

Główną przyczyną obecnego kryzysu jest utrata niezależności ekonomicznej środków masowego przekazu.

W tradycyjnym modelu finansowania prasy drukowanej to czytelnicy, kupując gazety, wspierali jej działalność. Obecnie ten mechanizm przestał funkcjonować. Media uzależniły się od dwóch głównych źródeł finansowania:

- reklamodawców, którzy warunkują swoje wsparcie odpowiednim przekazem redakcyjnym,
- podmiotów politycznych, zwłaszcza poprzez państwowe dotacje dla sprzyjających rządowi wydawców.

W tym układzie obywatel – czytelnik, słuchacz, widz – przestał mieć znaczenie. Stał się jedynie biernym odbiorcą treści lub wykonawcą zamierzonych działań wynikających z przekazu reklamowego bądź propagandowego.

Reklama natywna jako przykład degradacji dziennikarstwa

Jednym z najbardziej wyrazistych przykładów upadku standardów dziennikarskich jest tzw. **reklama natywna**. To pojęcie, celowo niejasne i niezrozumiałe dla odbiorcy, maskuje fakt, że czytelnicy są systematycznie manipulowani. Dawniej nazywano to „artykułem sponsorowanym” lub „tekstem sprzedanym”. Dziś mamy do czynienia z ukrytą formą korupcji, na którą system medialny i prawny przymyka oko.

Media jako przedsiębiorstwa reklamowe

Obecny model finansowy zamienił media w przedsiębiorstwa reklamowe. Doprowadziło to do ich **utruty wiarygodności i prestiżu**, a także do zerwania relacji z czytelnikami. W efekcie wielu obywateli wycofało się z aktywnego uczestnictwa w mediach – rezygnują z subskrypcji, czytania prasy czy angażowania się w debatę publiczną.

Wpływ mediów społecznościowych

Kolejnym negatywnym zjawiskiem, które przyczyniło się do degradacji systemu medialnego, są **media społecznościowe**.

Wbrew nazwie nie są one mediami w tradycyjnym znaczeniu – funkcjonują poza regulacjami prawa prasowego i autorskiego, a ich międzynarodowy charakter często uniemożliwia skuteczne egzekwowanie jakiegokolwiek odpowiedzialności.

W rezultacie media przestały być stroną debaty publicznej i skutecznym instrumentem nacisku społecznego. Trudno bowiem dyskutować z gigantami pokroju Facebooka, który:

- **nie podlega prawu prasowemu,**
- **nie prowadzi dialogu z władzą czy biznesem,**

- **nie ponosi odpowiedzialności za publikowane treści**, w przeciwieństwie do tradycyjnych mediów zobowiązanych do publikowania sprostowań czy konfrontowania się z krytyką.

Pauperyzacja zawodu dziennikarza

Transformacja cyfrowa miała także negatywny wpływ na środowisko dziennikarskie.

Współcześni dziennikarze zmagają się z:

- pauperyzacją zawodu,
- upowszechnieniem umów śmieciowych,
- opóźnieniami w wypłatach honorariów,
- brakiem ubezpieczenia społecznego.

Wydawcy, narzekając na brak środków, jednocześnie **nie potrafią stworzyć stabilnego modelu finansowania swojej działalności**.

Patologia systemu reklamowego

Paradoksalnie, **w mediach nie brakuje pieniędzy**. Problem polega na tym, że zdecydowana większość środków przeznaczonych na reklamy **trafia do globalnych gigantów technologicznych, takich jak Google i Facebook**, zamiast wspierać krajowe media.

To sytuacja patologiczna – podmioty, które **nie pełnią funkcji środków masowego przekazu w rozumieniu prawnym**, konsumują większość dostępnych środków finansowych.

Skala problemu jest ogromna: **łączy przychód wszystkich wydawców prasowych w Polsce jest niższy od dochodów Facebooka generowanych w naszym kraju**. Co więcej, Facebook i inne platformy społecznościowe nie ponoszą praktycznie żadnych kosztów związanych z produkcją treści, a jedynie czerpią zyski z ich dystrybucji.

Podsumowanie

Obecny model medialny jest **skrajnie dysfunkcyjny** – media straciły niezależność finansową, wiarygodność oraz zdolność do spełniania swoich podstawowych funkcji. Zależność od reklamodawców i politycznych dotacji, rozwój reklamy natywnej, ekspansja mediów społecznościowych oraz monopolizacja rynku reklamowego przez globalne korporacje doprowadziły do sytuacji, w której **obywatel i jego prawo do rzetelnej informacji stały się kwestią drugorzędną**.

To wyzwanie, na które **Fundacja CZWARTA WŁADZA** chce odpowiedzieć, poszukując rozwiązań przywracających media do ich właściwej roli – jako niezależnego filaru demokratycznego społeczeństwa.

Fundator

Robert Jaruga

Warszawa, dnia 13 maja 2025 roku

[Podpis profilem zaufanym]